

Az újítómozgalom feladatai az októberi határozatok alapján

AZ MDP KÖZPONTI VEZETŐSÉGÉNEK nagyjelentőségű októberi határozata az új szakasz gazdaságpolitikájának eddigi végrehajtásában mutatkozó hiányosságok feltárása alapján világos és határozott iránymutatást adott a további munkára és ezen belül az újítómozgalom további feladataira. Melyek azok a konkrét feladatok, amelyeket az új szakasz gazdaságpolitikájának eddiginél eredményesebb végrehajtása érdekében az újítómozgalom területén meg kell oldani?

A feladatok szerteágazóak. Megoldásuk nemcsak magukra az újítókra hárul, hanem részt kell abban venniük a mozgalmi, műszaki és elvi irányító szervezeteknek is, tehát a szakszervezeteknek, minisztériumoknak, az Országos Találmányi Hivatalnak és az Országos Tervhivatalnak. Az októberi határozat kimondja: „Az új szakasz gazdaságpolitikája a termelők fejlesztését, a mezőgazdasági és ipari termelés fejlesztését tűzi ki célul.” Továbbá: „műszaki és szervezeti intézkedésekkel teruzerűen és következetesen végre kell hajtani a III. Kongresszus által a termelékenység emelésére és az önköltség csökkentésére hozott határozatokat.”

Sztálin elvtárs a szocializmus gazdasági alaptörvényében kimutatta, hogy a szocialista társadalom az új és állandóan tökéletesített technika alapján bővített újratermeléssel valósítja meg a lakosság egyre növekvő anyagi és kulturális igényeinek maximális kielégítését. A szocializmus gazdasági alaptörvénye a módszert is megjelöli, amellyel a kitűzött célt el lehet érni. Az újítómozgalomnak a legközvetlenebb kapcsolata van az alaptörvényben megjelölt módszerrel, mert a technika állandó tökéletesítésének egyik döntő módja az újítások széleskörű alkalmazása.

A technika állandó tökéletesítésével, valamint az új technika alkalmazásával egyre gazdaságosabban kell termelnünk, vagyis amellyel, hogy a növekvő mennyiségben előállított termékek minőségének és az igényeknek megfelelő választéknak állandóan javulnia kell, egyszersmind csökkennie kell az önköltségnek, azaz állandóan emelkednie a munka termelékenységének, javulnia az anyagkihasználásnak, csökkennie a selejtnak, hulladéknak, stb. Vagyis a termelők fejlesztése mellett egyben biztosítani kell a gazdaságosabb termelést is. Az újítómozgalomnak hatalmas feladatai vannak abban, hogy a népgazdaság különböző ágazatai a technika állandó tökéletesítésével, a bevált újítások széleskörű alkalmazásával egyre többet s egyszersmind egyre gazdaságosabban termeljenek. Vegyük kissé közelebről szemügyre azokat az újítási feladatokat, amelyek az októberi határozatok alapján újítóink előtt állnak.

A TERMELES NÖVELESE ÉRDEKÉBEN a hazai nyersanyagkincs fokozott felhasználására van szükség, illetve ki kell szélesítenünk a hazai nyersanyagtermelést. Szűk gyártási keresztmetszeteket kell feloldanunk üzemeinkben, hogy ezáltal több fogyasztási cikket, vagy exportcikket, illetve mezőgazdasági gépet tudjunk gyártani. Meg kell gyorsítani és gazdaságosan kell végrehajtani az ipari termelés átcsoportosítását a terv szerint előírt cikkekre (fogyasztási cikkek, mezőgazdasági gépek). Oly módon kell alátámasztani az egyes üzemek többtermelését, illetve minőségjavítását, hogy a vertikálisban következő üzemek késztermékkihozatala az eddigivel szemben megnöjjön az alap- vagy félkésztermékek jobb minősége következtében. Ez azt jelenti, hogy ugyanannyi anyagból a végtermék mennyisége és értéke növekszik. Olyan új és az eddiginél korszerűbb termékek vagy hiánycikkek gyártására kell fokozatosan áttérni, amelyek a belföldi vagy az exportigények nagyobb mértékű kielégítését teszik lehetővé ipari termelésünk műszaki színvonalának emelése révén.

Közvetve szolgálják az életszínvonal emeléséhez szükséges többtermelés ügyét azok az újítások, amelyek a gazdaságosságot javítják. Sok ilyen lehetőség van. Lehet az eddiginél kevesebb vagy kevésbé értékes anyagból biztosítani ugyanannyi termék előállítását a minőség tartása vagy fokozása mellett. Célul kell kitűzni nehezen beszerezhető importanyagok megtakarítását, illetve helyettesítését hazai anyagokkal. Növelni kell a termelékenységet oly módon, hogy a munkaerő intenzitás fokozása helyett új technikai megoldással szabadítsunk fel munkaerőt más területek számára és emellett biztosítjuk azonos termelési célkitűzés elérését.

CSÖKKENTENI KELL A SELEJTET. Jelentősen csökkenteni kell megfelelő intézkedésekkel és technológiai változtatásokkal a továbbfeldolgozás során a felesleges munkaigényességet. A felújítási összegeket az eddiginél célszerűbben kell felhasználnunk. Az elmúlt év óta a korábbi hibák helyrehozása céljából jelentősen megnőtt a felújítási keret. Újítóink javaslatai járuljanak hozzá a felújítási összegek legeredményesebb felhasználásához oly módon, hogy a legnagyobb mértékben állítsuk vissza, sőt növeljük az eredeti kapacitást, javítsuk a technológiai folyamat hatását, növeljük a gépek pontosságát és a legnagyobb mértékben csökkentsük ezáltal az önköltséget. Az elmúlt években ezt az eredményt a felhasznált felújítási összegek révén nem sikerült elérni, pedig a felújítási összegek célszerű felhasználása hatalmas anyagi erőforrást jelent a termelés fokozása, az önköltség csökkentése, a minőség javítása, a műszaki színvonal emelése terén.

Biztosítanunk kell a szén, olaj, gáz, elektromos energia, ipari gőz, sűrített levegő nagymértékű megtakarítását szakszerűbb, jobb munkamódszerekkel, illetve gyorsan visszatérülő kisberuházásokkal. Jelentősen csökkenteni kell a rezsiköltségeket, a felesleges szállításokat, raktárvesztéseket, improduktív munka folytán beálló veszteségeket, stb. Az eddigi exporttermelés során a meg nem felelő minőség miatt át nem vett termékeket exportképessé kell tennünk. Mindezeknek a feladatoknak a megoldásához az újítók számára felülről is segítséget kell nyújtani.

Mit kell a mozgalmi, műszaki, elvi irányító szervezeteknek szorgalmazniuk, tenniük, hogy az újítók előtt álló fontos feladatokat az eddiginél eredményesebben és gyorsabban tudják megoldani? Ezek a feladatok kapcsolatban vannak az anyagi ösztönzés újabb, hatásosabb és érezhetőbb módszereinek alkalmazásával, jobb szervezéssel, a bürokrácia csökkentésével, a visszaélések kiküszöbölésével, általában a mozgalom helyesebb irányításával. Az újítómozgalom előtt álló feladatok megoldásához mindenképp az szükséges, hogy az újítókat a vállalatok vezetői, a minisztériumok, az Országos Találmányi Hivatal és a szakszervezet az eddigihez képest nagyobb mértékben támogassák és ösztönözzék.

A VÁLLALATOK VEZETŐINEK egyfelől nagyobb önállóságot kell biztosítani az újítások bevezetése terén és rendelkezésükre kell bocsátani a szükséges anyagi előfeltételeket (anyag, bér, stb.), másfelől a maguk részéről közvetlenebb segítséget kell nyújtani az újítások elbírálásánál, az elért gazdasági eredmények utóalkulálásánál, az újítások kivitelezésénél, a jelenleg még nem kis mértékben fennálló bürokratizmus felszámolásánál és felelősséget kell vállalni az újítások határidőre történő bevezetéséért.

A már elfogadott és bevált újítások széleskörű, intézményes bevezetésének biztosítása elsősorban a minisztériumok feladata. Több üzemben alkalmazható újítások bevezetésére programot kell kidolgozni; ezt be kell építeni a műszaki fejlesztési tervbe, annak vég-

rehajtását pedig számon kell kérni az üzemektől. A minisztériumokhoz kerülő egyes újítások ügyében, gyors, megállapozott és határozott döntésekre van szükség. A minisztériumok további fontos feladata az újítások ellenőrzése és a koordinációs feladatok elintézése.

Tehát gazdasági és adminisztratív vonalon a minisztériumoknak tervszerűen kell irányítani az újítások programmszerű bevezetését. Az Országos Találmányi Hivatalnak a jövőben sokkal nagyobb segítséget kell adnia az újítómozgalomnak azáltal, hogy jól átgondolt, a mozgalom fellendülését szolgáló, a fennálló hiányosságok elemzésén alapuló elvi segítséget nyújt a minisztériumok és vállalatok ezirányú munkájának megjavítására. *Ilyen elsősorban az újítási rendelet elavult, esetleg visszaélésekre alkalmat adó, vagy nem kellő ösztönzést biztosító rendelkezéseinek megfelelő megváltoztatása a gyakorlati élet és az előttünk álló feladatok követelményeinek megfelelően.* Ellenőriznie kell, hogy a minisztériumok milyen mértékben biztosítják az újítások kikísérletezéséhez vagy bevezetéséhez szükséges kísérleti üzemeket, illetve a kapacitást. Ellenőriznie kell, hogy a tapasztalatcsere-anyagok átvétele és felhasználása kellő ütemben valósul-e meg és javaslatokat kell tennie a feltárt hibák konkrét, de ezenfelül elvi síkon történő kiküszöbölésére is.

Nagyobb jelentőségű újításokkal vagy találmányokkal kapcsolatban szükség esetén a miniszterek segítségét is igénybe kell vennie, rámutatva a fennálló akadályok elhárításának lehetőségeire és a hibákért felelős személyekre is. A kialakítás alatt álló újítások tervezhetőségét, továbbá az elért gazdasági eredménynek az eddiginél pontosabb mérését most már rövidesen meg kell, és pedig jól kell megoldani. *Kutatnia kell olyan módszerek után, amelyekkel az újítómozgalmat*

még nagyobb lendületbe lehet hozni egyrészt az anyagi ösztönzés szem előtti tartásával, másrészt a megvalósítás előfeltételeinek eddiginél biztosabb megteremtésével (pl. a szocialista szerződés-kötés rendszere, stb.). Tehát mélyreható ellenőrzőmunkájának tapasztalatait folyamatosan arra kell felhasználnia, hogy az újítómozgalomban még fennálló hibákat mielőbb kiküszöbölje.

Felelősnek kell éreznie magát az újítómozgalom társadalmi és állami szerveinek egybehangolásáért a mozgalom állandó erősítése érdekében. Bátor és az ösztönzést elősegítő javaslatokat kell tennie a felső szerveknek olyan esetekre, amelyeknél megtakarítást célzó javaslatok sem találmánynak, sem újításnak nem minősülnek; de az adott helyzetben mégis jelentős gazdasági eredmény, minőségjavítás, önköltségcsökkentés, termelésfokozás érhető el általuk (pl.: a vállalatok egyes műszaki kollektíváinak, vagy a MTESZ munkabizottságainak megfelelő anyagi ösztönzése stb.). Tehát elvi, módszerbeli segítséget kell elsősorban nyújtania, hogy megkönnyítse a vállalatoknak és a minisztériumoknak az újítómozgalommal kapcsolatos feladatok tökéletesebb ellátását.

A szakszervezet a meggyőzés, felvilágosítás, a társadalmi ellenőrzés, a hibák feltárása, egyes konkrét ügyekben segítségnyújtás, helyes irányú kezdeményezések eszközeivel támogassa az újítómozgalmat. Ha ezek a szervek az újítómozgalomban résztvevő széles tömegek javaslatait, bírálatait és a népgazdaság szükségleteit helyesen hozzák összhangba és ennek megfelelően segítik egymás munkáját, akkor az újítómozgalom 1955. évben az októberi határozatok iránymutatása alapján az életszínvonal emelésében az eddiginél még nagyobb eredményeket lesz képes elérni.

A kohászati újítómozgalom helyzete és feladatai

Írta: Czece László, a Vaskohászati Igazgatóság vezetője

Az új gazdaságpolitika megvalósításának egyik igen fontos eszköze a kohászati termelés és technika sokoldalú fejlesztése. Ezt csakis úgy érhetjük el, ha dolgozók, mérnökök és technikusok, olvasztárok és hengerészek, kutatók és feltalálók alkotó munkássága az új technika kialakításában egységesen értelmezi a párt politikáját és útmutatását. Az a tény, hogy a kohászat területén dolgozók eddig is tevékenyen résztvettek a munka termelékenységének fokozásában, a termékek minőségének megjavításában,

lehetővé tette, hogy újítómozgalomunk is jelentősen fejlődjön.

Újítóink az elmúlt években számos értékes javaslattal segítettek elő üzemünk munkájának eredményességét. Érezzük azonban, hogy a párt, a kormány és az egész ország még jobb munkát kíván tőlünk. Újítómozgalmunkban még számos hiányosság van. Még nem használjuk ki az összes rendelkezésünkre álló lehetőségeket a minőség megjavítására és a gazdaságos termelés megteremtésére.

Vizsgáljuk meg iparunkban az újítómozgalom terén eddig elért eredményeinket és hibákat. 1954. eddigi időszakában a benyújtott javaslatok száma 17.855. Ez a szám máris ezerrel több mint az 1953. évi volt. Jelentős javulás van az elfogadott és bevezetett újítások terén is, ami annak eredménye, hogy nagyrészt olyan javaslatok kerültek elfogadásra, amelyeket már bevezettek. Az eddigi ér-

tékelések alapján az utókalkulált megtakarítás 89.669.361 forint. Az újítók eredményes munkáját jelzi, hogy évente mintegy 6-8 millió forintot fizetünk ki újítási díjként.

Az újítómozgalomnak a kohászat területén számos kiemelkedő tagja van, akik munkájukkal hozzájárultak a mozgalom fejlődéséhez. Ilyenek például Nagy T. és társai. Újítási javaslatuk: „Tombakleválasztás ammóniás eljárással”, komoly megtakarítást jelent az egész népgazdaságnak. Vagy Denifleé újítása: „160 kW-os nagyadócsőgyártáshoz az eddig külföldről beszerzett O. S. N. V. rézötvözet hazai előállítását”. Ez a népgazdaságnak mintegy két- és félmillió forint megtakarítást eredményezett. Ezek a kiragadott példák is azt bizonyítják, hogy az újítómozgalom helyes irányításával a legnagyobb nehézségeket is eredményesen lehet megoldani. A kohászatban eddig több ezer termelési újító járult hozzá a munkatermelékenység új útjainak megteremtéséhez. Eppen ezért az újítómozgalmat úgy kell irányítani, hogy eredményei az önköltség csökkentésében jelentkezzenek.

Bár a megtakarítások jelentősek, mégis a kohászat az utóbbi tíz hónapban nem teljesítette önköltségi terveit, egyes üzemekben sok a selejt és az eredményromlás tovább növekedett. Ok: vállalataink fizikai és műszaki dolgozói nem minden esetben foglalkoznak úgy az újításokkal, mint az önköltségcsökkentés

egyik igen fontos eszközével. Gyakran nem ellenőrizhető, hogy az elfogadott és bevezetett újítások az előirányzott megtakarításokat ténylegesen meghozzák-e. Az újítást elbírálok gyakran nem veszik figyelembe az újítás döntő fontosságát és az abból eredő megtakarításokat. Így történt meg a Lenin Kohászati Műveknél, hogy Konkoly Béla főművezetőnél márciustól-októberig porosodott Lux Sámuel elvtárs javaslata, mellyel pótolni lehet eddig import útján beszerzett alkatrészeket. Ez a példa is mutatja, hogy műszaki vezetőink sok helyen nem érzik át az újítómozgalom lényegét. A helytelen műszaki véleményezés miatt számos javaslat értékelése elhúzódik s hónapokra veti vissza egy-egy javaslat megvalósítását.

Ez gátolja, a kezdeményező és alkotómunka fejlődését.

Újítómozgalmunk további hibája, hogy nem mindig veszi figyelembe a népgazdaságban végbement minőségi változásokat. Ennek következtében számos esetben az újítások főképpen a mennyiségi eredmények elérésére irányulnak. Számos vállalatunk nem teljesíti termelési tervét, mégis több nyersanyagot, fűtőanyagot, villamosenergiát használ fel az előírtnál. Bár ezen a téren van némi javulás, ez azonban nem mondható kielégítőnek. Komoly hiányosság van még ma is az életképes újítások széleskörű elterjesztésében. Az ezen a téren mutatkozó kampányszerűséget sürgősen fel kell számolni. Itt külö-